

V Bruselu dne 4.3.2016
COM(2016) 140 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Druhá zpráva o pokroku Turecka při plnění požadavků plánu na uvolnění vízového režimu

{SWD(2016) 97 final}

1. ÚVOD

Evropská unie (dále jen „EU“) zahájila s Tureckem **dialog o uvolnění vízového režimu** dne 16. prosince 2013, současně s podpisem dohody o zpětném přebírání osob mezi EU a Tureckem¹. Dialog o uvolnění vízového režimu vychází z *Plánu pro přechod k bezvízovému styku s Tureckem* (dále jen „plán“), který stanoví požadavky, jež musí Turecko splňovat, aby mohla Komise navrhnout Evropskému parlamentu a Radě změnu nařízení (ES) č. 539/2001 umožňující tureckým občanům cestovat do schengenského prostoru na krátkodobou návštěvu (jejichž doba trvání během jakéhokoli období 180 dnů nepřekročí 90 dnů) bez víz. 72 požadavků uvedených v plánu je zařazeno do pěti tematických skupin (bloků): zabezpečení dokladů, řízení migrace, veřejný pořádek a bezpečnost, základní práva a zpětné přebírání nelegálních migrantů.

Dne 20. října 2014 přijala Komise *první zprávu o pokroku Turecka při plnění požadavků jejího plánu na uvolnění vízového režimu* (dále jen „první zpráva“)². V první zprávě bylo posouzeno plnění jednotlivých požadavků a vydána doporučení za účelem dosažení dalšího pokroku s ohledem na všechny tyto požadavky.

Po zveřejnění první zprávy se mezi Komisí a tureckými orgány uskutečnily ve dnech 26. února 2015, 14. prosince 2015 a 19. ledna 2016 schůzky na vysoké úrovni v rámci dialogu o uvolnění vízového režimu. V období od dubna do července 2015 zorganizovala Komise sedm technických misí do Turecka, které provedli odborníci z členských států, Komise, agentury Frontex, Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Europolu a delegace EU v Turecku, a to za účelem posouzení právních předpisů a správních postupů Turecka a vyhodnocení případného pokroku při provádění požadavků stanovených v plánu. Mimoto se ve dnech 15. července 2015 a 19. ledna 2016 konala dvě zasedání smíšeného readmisního výboru, na nichž bylo posouzeno provádění dohody o zpětném přebírání osob mezi EU a Tureckem.

Diskuse o posílení pokroku Turecka při provádění plánu se s tureckými orgány uskutečnily také při příležitosti jednání o společném akčním plánu EU a Turecka, který byl schválen *ad referendum* dne 15. října 2015³, a summitu mezi EU a Tureckem, jenž se konal dne 29. listopadu 2015. Na summitu přijala turecká strana závazek urychlit plnění plánu, včetně předjímání uplatňování všech ustanovení dohody o zpětném přebírání osob mezi EU a Tureckem, s cílem dosáhnout případně uvolnění vízového režimu do října 2016⁴. Evropská unie tento závazek uvítala.

Tato druhá zpráva o pokroku Turecka při plnění požadavků plánu na uvolnění vízového režimu (dále jen „druhá zpráva“) vychází z informací, jež Komise získala během výše uvedených misí za účasti odborníků a zasedání, a ze sdělení obdržených od tureckých orgánů, členských států, agentur EU a jiných zdrojů. Zpráva předkládá analýzu provádění požadavků stanovených v plánu ze strany Turecka podle stavu v únoru 2016 a uvádí konkrétní

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1259_en.htm

² Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokroku Turecka při plnění požadavků jejího plánu na uvolnění vízového režimu (COM(2014) 646 final), http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1173_en.htm

³ Znění společného akčního plánu je k dispozici na internetové adrese http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-5860_en.htm

⁴ Pokud jde o celé znění prohlášení, které bylo přijato na zasedání hlav států nebo předsedů vlád zemí EU s Tureckem, viz <http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2015/11/29-eu-turkey-meeting-statement/>

doporučení týkající se opatření, jež by mělo Turecko přijmout k dosažení dalšího pokroku směrem k úplnému splnění těchto požadavků.

Druhou zprávu doplňuje pracovní dokument útvarů Komise⁵, který podrobně popisuje značný počet příslušných opatření, jež Turecko přijalo a provádí od října 2014 směrem k úplnému splnění požadavků plánu. Pracovní dokument útvarů Komise analyzuje v souladu s metodikou dialogu o uvolnění vízového režimu rovněž očekávané migrační dopady případného uvolnění vízového režimu v budoucnu⁶.

Druhá zpráva sleduje strukturu plánu, a zabývá se tudíž jednotlivými pěti bloky, přičemž u každého z nich uvádí požadavky, které nejsou dosud zcela plněny, a doporučuje opatření, jež tureckým orgánům umožní dosáhnout tohoto cíle.

2. BLOK 1: ZABEZPEČENÍ DOKLADŮ

V první zprávě bylo uvedeno, že při plnění kritérií stanovených v bloku týkajícím se zabezpečení dokladů již Turecko dosáhlo dobré úrovně pokroku.

Nedávno došlo k určitému dalšímu pozitivnímu vývoji, jenž je podrobněji rozveden v pracovním dokumentu útvarů Komise, zejména ke stažení několika málo zbývajících pasů bez biometrických identifikačních prvků z oběhu, zavedení bezpečnějšího postupu pro zrušení pasů, jejichž platnost skončila, aby se zamezilo jejich případnému opětovnému použití k padělání, a přijetí právních a technických opatření, která umožní, aby se brzy začaly vydávat spolehlivější průkazy totožnosti, které obsahují biometrické údaje a jejichž doba platnosti činí deset let.

Navzdory tomuto pokroku musí Turecko přijmout další důležitá opatření, aby dosáhlo plnění požadavků stanovených v rámci tohoto bloku:

- bezpečnostní prvky tureckých pasů by měly být přizpůsobeny normám EU stanoveným v nařízení Rady č. 2252/2004, tj. Turecko by mělo začít vydávat pasy s bezkontaktním čipem, které obsahují nejen podobu obličeje držitele, nýbrž i jeho otisky prstů⁷,
- turecké donucovací orgány by měly začít sdílet včas informace o padělaných a podvodných dokladech, které byly nalezeny u osob cestujících do EU, se svými protějšky v členských státech,
- je třeba zvýšit schopnost turecké policie a pozemního personálu leteckých společností, které působí na hlavních tureckých mezinárodních letištích, odhalovat padělané a podvodné cestovní doklady, víza a povolení k pobytu použitá osobami cestujícími do EU, a to zejména zvýšením odborné přípravy a zlepšením spolupráce se styčnými úředníky pro otázky přistěhovalectví z členských států nacházejícími se v Turecku.

3. BLOK 2: ŘÍZENÍ MIGRACE

⁵ Pracovní dokument útvarů Komise připojený ke druhé zprávě o pokroku Turecka při plnění požadavků plánu na uvolnění vízového režimu, SWD(2016) 97.

⁶ Posouzení dopadů uvolnění vízového režimu s Tureckem na bezpečnost bude předloženo při příležitosti zveřejnění příští zprávy.

⁷ Jak je uvedeno v plánu, jakmile bude přiznáno právo na bezvízový styk, bude se vztahovat pouze na turecké občany s biometrickým pasem, který je v souladu s normami stanovenými v nařízení Rady č. 2252/2004.

V první zprávě bylo uznáno, že při plnění kritérií stanovených ve druhém bloku plánu již Turecko dosáhlo dobré úrovně pokroku.

Od října 2014 učinily turecké orgány další významné kroky k dalšímu posílení operačních kapacit Generálního ředitelství pro řízení migrace. Turecko přijalo rovněž řadu právních aktů v oblasti mezinárodní ochrany, včetně nařízení ze dne 22. října 2014, kterým se všem uprchlíkům ze Sýrie přiznává status dočasné ochrany, a nařízení ze dne 15. ledna 2016, kterým se těmto uprchlíkům umožňuje požádat o pracovní povolení.

Na společných pozemních hranicích zvýšily turecké orgány spolupráci v oblasti správy hranic se svými řeckými a bulharskými protějšky. Byla přijata rovněž řada důležitých opatření k posílení vízového systému a systému řízení hranic. Dne 8. ledna zavedlo Turecko vízovou povinnost pro Syřany vstupující do Turecka ze třetích zemí letecky nebo po moři a dne 5. února zrušilo možnost iráckých občanů získat vízum na hranici. 14 zemím navrhlo Turecko jednání o dvoustranných dohodách o zpětném přebírání osob a začalo zavádět průjezdní víza pro státní příslušníky 18 zemí, které se pokládají za možný zdroj nelegální migrace.

K řešení převaděčství zvýšilo Turecko úsilí svých donucovacích orgánů, včetně společných pozemních operací, a v rámci turecké policie a četnictva zřídilo zvláštní útvary, které mají bojovat proti převaděčství a obchodování s lidmi.

Podrobné informace o všech přijatých opatřeních jsou uvedeny v pracovním dokumentu útvarů Komise.

Řada požadavků v rámci druhého bloku je však plněna pouze částečně.

Jeden z nedostatků souvisí se skutečností, že Turecko uplatňuje vůči členským státům i nadále diskriminační vízový režim⁸.

Nejdůležitější požadavek, který je třeba splnit, souvisí s nutností, aby Turecko „**provádělo vhodné hraniční kontroly a ostrahu hranic [...] tak, že to povede k významnému a trvalému snížení počtu osob, jimž se daří nezákonně překračovat turecké hranice za účelem vstupu do Turecka nebo odchodu z Turecka**“. V roce 2015 dosáhl počet migrantů a uprchlíků, kteří se dostali do EU přes pozemní a námořní hranice po nelegálním opuštění tureckého území, 888 457 osob. To je přibližně 17násobek počtu, který byl zaznamenán v průběhu roku 2014. Tento problém bohužel přetrvává a v lednu 2016 bylo zaregistrováno 68 650 osob⁹.

Vyšší počet případů nedovoleného překročení hranice souvisí rovněž s širší uprchlickou krizí v důsledku probíhajícího konfliktu v Sýrii a v některých dalších zemích. Turecké orgány, které by jim měly zabránit, čelí obrovskému problému s více než 2,5 milionu uprchlíků ze Sýrie a více než 200 000 migrantů a uprchlíků z jiných zemí, kteří pobývají na tureckém území. Je třeba ocenit skutečnost, že turecká pobřežní stráž v roce 2015 zadržela a zachránila přibližně 91 612 migrantů a uprchlíků, sedmkrát více než v roce 2014, kteří se pokoušeli dostat nelegálně do EU. Opatření, která turecké orgány přijaly, jsou však vzhledem k obrovskému počtu nelegálních příjezdů dosud nedostatečná.

K úspěšnějšímu řešení tohoto problému je nutné a naléhavé, aby turecké orgány dále zaváděly opatření zabývající se komplexně různými aspekty tohoto problému. Komise v tomto ohledu doporučuje, aby Turecko uvážilo níže popsaná opatření:

⁸ Pokud jde o informace o vízové povinnosti vztahující se na členské státy EU, viz pracovní dokument útvarů Komise.

⁹ Číselné údaje uvedené na této straně vypracovaly útvary Komise na základě informací, které poskytla agentura Frontex a turecké orgány. Veškeré údaje jsou orientační a mohou se změnit.

- Za prvé je nutno posílit kapacity turecké pobřežní stráže v Egejském moři v oblasti ostrahy a odposlechu. Za tímto účelem je nutno urychlit realizaci různých projektů financovaných Tureckem a EU, které jsou zaměřeny na rozvoj systému pobřežních přehledových radarů a zvýšení počtu, kvality, přítomnosti u pobřeží a operační kapacity dostupných hlídkových plavidel. Do doby zavedení systému pobřežních radarů je možno uvážit používání radarového systému námořnictva, aby se zabránilo nelegálním odjezdům.
- Ke snížení zátěže uložené pobřežní stráži je nutno zvýšit schopnost policie a četnictva odhalovat nelegální odjezdy migrantů a předcházet jim na břehu nebo daleko od pozemní hranice, a to prostřednictvím činností v rámci hlídkování a ostrahy, včetně vyššího využívání systémů leteckého dohledu.
- Všem orgánům, které odpovídají za ochranu hranic a boj proti nelegální migraci¹⁰, by mělo být nařízeno, aby posílily vzájemnou spolupráci, včetně prostřednictvím systematické koordinace svých činností, sdílení zpravodajských informací, údajů a aktiv, a aby zvýšily počet společných operací. Bezodkladně je nutno zavést i Středisko pro vnitrostátní koordinaci a společnou analýzu rizik (Centre for National Coordination and Common Risk Analysis (NACORAC)), které EU pomáhá zřídit.
- Činnost všech těchto orgánů v rámci předcházení nelegálním odjezdům migrantů a namátkového odposlechu zprostředkovatelů by se měla výslovně zaměřit i na identifikaci a zatčení členů převaděčských organizací na nejvyšší a střední úrovni a zabavení jejich majetku.
- Ke snížení počtu osob, které vstupují do Turecka nelegálně, je třeba posílit ostrahu na jihovýchodních a východních pozemních hranicích Turecka. Za tímto účelem by měly turecké pozemní síly pokračovat v modernizaci a nasazovat více náležitě vyškolené smluvní pracovníky namísto branců, jakož i používat moderní sledovací zařízení a zavést pružné metody hlídkování.
- Je-li to možné, měly by turecké orgány rozvíjet spolupráci v oblasti ostrahy hranic a sdílení informací o převaděčských organizacích s orgány ze zemí původu a tranzitu nelegálních migrantů.

Současně by měla pokračovat práce za účelem provádění ostatních požadavků a doporučení vydaných v rámci tohoto bloku, jejichž splnění také přispěje k lepšímu předcházení nelegální migraci.

V oblasti **pohraniční spolupráce se sousedními členskými státy** Komise doporučuje, aby turecké orgány uvážily tato opatření:

- neprodleně by měla vstoupit v platnost dohoda o zřízení tripartitního střediska „Kapitan Andreevo“, která byla podepsána v květnu 2015,
- mezi tureckou a řeckou pobřežní stráží je nutno zavést zabezpečený komunikační kanál, který se používá k včasnému sdílení informací o převaděčství migrantů,
- Turecko by mělo rozvíjet operativní spolupráci s agenturou Frontex s cílem využít její odborné znalosti při výslechu zadržených migrantů a získat přístup k informacím týkajícím se způsobu fungování převaděčských sítí, které byly takto shromážděny.

¹⁰ Turecké orgány Komisi informovaly, že vzhledem k současné geopolitické situaci upustily od svého původního záměru stanoveného ve vnitrostátním akčním plánu pro zavedení integrovaného řízení tureckých hranic z roku 2006, a to zřídit jednu nevojenskou specializovanou organizaci a převést na ni veškeré povinnosti a zdroje v oblasti správy hranic.

Je třeba revidovat rovněž turecký **vízový systém**, aby bylo možno lépe bránit ve vstupu do Turecka státním příslušníkům třetích zemí, kteří mají v úmyslu dostat se do EU nelegálním překročením jejích vnějších hranic.

Za tímto účelem by v návaznosti na opatření, která již byla přijata dne 8. ledna 2016 resp. 5. února 2016 s ohledem na syrské státní příslušníky nacházející se mimo Sýrii a irácké občany, měly turecké orgány nyní upřednostnit posílení vízového režimu vztahujícího se na státní příslušníky jiných zemí, na něž v roce 2015 připadaly nejvyšší počty nelegálních vstupů do EU přes Turecko, konkrétně Afghánců, Pákistánců, Íránců, Maročanů, Palestinců, Somálců, Bangladéšanů, Libanonce, Alžírany atd.¹¹. Mimoto je zapotřebí pečlivé posouzení potenciální nelegální migrace z jakýchkoli jiných zemí, pro jejichž občany zrušilo Turecko vízovou povinnost nebo jimž umožňuje získat elektronická víza. Výchozím bodem by měly být seznamy zemí s bezvízovým stykem a zemí s vízovou povinností vyhotovené EU¹².

V závislosti na vízovém režimu, jenž se v současnosti uplatňuje na jednotlivé země, a na formách migrace a převaděčství, které byly zaznamenány u jejich státních příslušníků, by mělo Turecko uvážit tato opatření:

- uložit vízovou povinnost státním příslušníkům určitých zemí, které představují vysoké riziko migrace a které v současnosti využívají bezvízový režim,
- pokud se turecké orgány rozhodnou zachovat zrušení vízové povinnosti pro státní příslušníky třetích zemí, které jsou potenciálním zdrojem nelegální migrace: podmínit toto zjednodušení rychlým podpisem a účinným uplatňováním dohod o zpětném přebírání osob uzavřených s těmito zeměmi,
- zrušit možnost vstupu do Turecka s elektronickým vízem v případě státních příslušníků určitých zemí s vysokým rizikem migrace, u nichž je to v současnosti možné, a zavést povinnost požádat místo toho o vízum tureckou diplomatickou misí, kde lze provést náležité ověření migračních a bezpečnostních rizik,
- v případě, že se turecké orgány rozhodnou zachovat možnost, aby státní příslušníci třetích zemí, které jsou potenciálním zdrojem nelegální migrace, vstupovali do Turecka s elektronickými vízy: podrobit držitele elektronických víz při přechodu hranice důkladnějším kontrolám s cílem ověřit, zda skutečně splňují kritéria pro získání elektronického víza,
- zlepšit znalosti a schopnosti tureckých konzulárních úředníků pověřených vydáváním víz za účelem zjišťování, zda mají žadatelé o vízum legitimní důvody pro vstup do Turecka a zda mají v úmyslu vrátit se do domovských zemí; současně zvýšit rovněž normy vnitřní kontroly týkající se integrity celkového systému vydávání víz, zejména na velvyslanectvích nacházejících se ve vysoce rizikových zemích,
- od státních příslušníků zemí, které byly určeny jako hlavní zdroj nelegální migrace, by se měla začít vyžadovat letištní průjezdní víza.

¹¹ Statistické údaje o národnosti osob nelegálně vstupujících na území EU přes Turecko viz pracovní dokument útvarů Komise.

¹² Pokud jde o vízový režim, který Turecko uplatňuje na země, jež jsou hlavními zdroji nelegální migrace, a jeho srovnání s vízovým systémem EU vztahujícím se na tyto země viz pracovní dokument útvarů Komise.

Turecko by mělo dosáhnout dalšího pokroku při plnění požadavků tohoto bloku, které souvisejí s **mezinárodní ochranou**, a to v návaznosti na značné úsilí, které již bylo vyvinuto¹³. Konkrétně:

- Turecké orgány by měly i nadále usilovat o usnadňování účinného přístupu osob požívajících mezinárodní ochrany k sociálním službám (zejména vzdělávání jejich dětí), legálním pracovním příležitostem, důstojnému bydlení, odborné a jazykové přípravě a iniciativám přispívajícím k jejich sociálnímu začlenění a ekonomické soběstačnosti v turecké společnosti.
- Turecké orgány by měly rovněž zajistit, aby žádosti žadatelů o mezinárodní ochranu byly posouzeny v nejkratší možné lhůtě s tím, že buď získají jeden ze statusů ochrany stanovených v tureckém právním řádu, nebo jim je v případě neúspěšné žádosti vydán příkaz k opuštění Turecka. V této souvislosti je nanejvýš důležité, aby Generální ředitelství pro řízení migrace přijalo zvláštní opatření s cílem:
 - snížit počet zbývajících nahromaděných žádostí, které nejsou vyřízeny dlouhou dobu¹⁴,
 - zajistit, aby migranti, kteří vstoupili do Turecka nelegálně a podali zde žádost o mezinárodní ochranu, která byla posléze shledána jako nezpůsobilá, byli včas vráceni do země původu,
 - zabránit žadatelům o azyl, jejichž žádosti nebyly dosud vyřízeny, a rovněž neúspěšným žadatelům o azyl čekajícím na odjezd z Turecka ve skrývání a dalším pohybu do EU.

K dosažení těchto cílů bude užitečné zjednodušit postupy, zejména přijetím podzákonného právního předpisu, který stanoví zvláštní pravidla, jež je nutno dodržovat při provádění zákona o cizincích a mezinárodní ochraně.

4. BLOK 3: VEŘEJNÝ POŘÁDEK A BEZPEČNOST

První zpráva popisuje silné stránky i nedostatky tureckého systému, pokud jde o plnění požadavků tohoto bloku.

Od října 2014 učinily turecké orgány další kroky, jako je ratifikace Úmluvy Rady Evropy o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinů a o financování terorismu, Úmluvy Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi, Úmluvy Rady Evropy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat a Dodatkového protokolu k Úmluvě Rady Evropy o předávání odsouzených osob dne 19. února 2016.

Je však třeba uvést, že navzdory tomuto vývoji je pokrok při plnění požadavků bloku 3 podstatně menší než v blocích 1 a 2. Za účelem plnění těchto požadavků se Turecko vybízí, aby přijalo tato opatření:

- zvýšilo počet kladných odpovědí na žádosti o justiční spolupráci v trestních věcech, které podávají členské státy, a rovněž rychlost odpovědí a jejich vyřízení; bylo by možno uvážit rovněž přijetí jednoho komplexního zákona, který zjednodušuje postupy

¹³ Pokud jde o pokrok Turecka při plnění požadavků plánu týkajících se mezinárodní ochrany v období, o němž se podává zpráva, viz pracovní dokument útvarů Komise.

¹⁴ Pokud jde o vysvětlení počtu nahromaděných nevyřízených případů, viz příslušný odstavec v pracovním dokumentu útvarů Komise.

uplatňované při plnění mezinárodních závazků Turecka v souvislosti s justiční spoluprací v trestních věcech,

- aktivně spolupracovalo s příslušnými orgány všech členských států v oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech,
- začalo uplatňovat Úmluvu Rady Evropy z roku 1981 o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat a ratifikovalo její Dodatkový protokol (CETS č. 181). Přijalo právní předpisy o ochraně osobních údajů v souladu s normami EU a Rady Evropy,
- uzavřelo dohodu o operativní spolupráci s Europolem a dohodu o spolupráci s Eurojustem, jakmile bude platit odpovídající legislativní rámec pro ochranu osobních údajů; do té doby se turecké orgány vybízejí, aby se všemožně vynasnažily zvýšit výměnu informací a spolupráci s těmito dvěma agenturami,
- přijalo nový akční plán boje proti organizované trestné činnosti na období 2016–2018, který umožňuje posílit opatření v boji proti všem formám organizované trestné činnosti, zejména nedovolenému obchodu s drogami, lidmi, střelnými zbraněmi a padělaným zbožím,
- poskytovalo EU informace o vnitrostátních a nadnárodních zločineckých organizacích, které jsou v současnosti v Turecku usazeny, s uvedením způsobu jejich fungování a postupu tureckých orgánů v boji proti jejich trestné činnosti,
- začalo uplatňovat nedávno ratifikovanou Úmluvu Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi a uvedlo turecký vnitrostátní legislativní rámec v této oblasti do souladu s normami stanovenými v této úmluvě a *acquis* EU,
- posílilo schopnost Generálního ředitelství pro řízení migrace identifikovat oběti obchodování s lidmi a poskytovat jim přístřeší,
- začalo uplatňovat nedávno ratifikovanou Úmluvu Rady Evropy o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinů a o financování terorismu (CETS č. 198) a uvedlo turecký vnitrostátní legislativní rámec v této oblasti do souladu s normami stanovenými v této úmluvě,
- dále posílilo schopnost útvaru pro finanční vyšetřování (MASAK) analyzovat podezřelé transakce a odhalovat případy praní peněz a financování terorismu,
- přizpůsobilo turecký legislativní rámec plně ustanovením Úmluvy Rady Evropy o počítačové kriminalitě,
- přijalo právní předpisy, které umožňují přijímat účinná opatření v návaznosti na všechna doporučení Skupiny států proti korupci (GRECO), a přijalo nový vnitrostátní akční plán proti korupci, vypracovaný po konzultacích s občanskou společností a pověřilo sledováním jeho provádění subjekt, který je oprávněn jednat s potřebnou mírou nezávislosti a transparentnosti,
- zavedlo vzdělávací programy a přijalo etické kodexy pro boj proti korupci se zaměřením se na úředníky, kteří se podílejí na správě hranic a předcházení nelegální migraci, a zvýšilo úsilí o systematické stíhání trestných činů úplatkářství u státních úředníků,
- podepsalo a ratifikovalo tři Dodatkové protokoly z roku 1975, 2010 a 2012 k Evropské úmluvě o vydávání (CETS č. 24 z roku 1957), Dodatkový protokol z roku 2001 k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních (CETS č. 30

z roku 1959) a začalo uplatňovat Dodatečný protokol z roku 1997 k Úmluvě o předávání odsouzených osob (CETS č. 112 z roku 1983),

- podepsalo a ratifikovalo Haagskou úmluvu z roku 1996 o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí, jakož i Haagskou úmluvu z roku 2007 o mezinárodním vymáhání výživného na děti a dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů,
- zkrátilo průtahy při vedení soudního řízení podle Haagské úmluvy z roku 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí.

5. BLOK 4: ZÁKLADNÍ PRÁVA

V první zprávě bylo uvedeno, že mnoho požadavků v rámci tohoto bloku je již splněno, bylo však určeno rovněž několik málo nanejvýš důležitých oblastí, v nichž je zapotřebí další pokrok.

Od té doby došlo v těchto oblastech jen k malým změnám, do značné míry proto platí i nadále příslušná doporučení vydaná v první zprávě. Vzhledem k tomu se Turecko vyzývá, aby:

- revidovalo turecké právní předpisy o terorismu za účelem jejich přizpůsobení *acquis* EU, normám Rady Evropy a judikatuře Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) týkající se terorismu,
- přijalo právní předpisy zakazující diskriminaci, přičemž se inspirovalo *acquis* EU, pokud jde o rovné zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasový nebo etnický původ,
- přijalo vnitrostátní akční plán zaměřený na zlepšení situace Romů v Turecku a zajistilo zapojení romských organizací občanské společnosti do sledování jeho provádění,
- ratifikovalo protokoly č. 4 a 7 k Evropské úmluvě o lidských právech (EÚLP), nebo alternativně zajistilo či prokázalo, že turecký právní rámec obsahuje rovnocenná ustanovení,
- pokračovalo v provádění akčního plánu pro předcházení porušování Evropské úmluvy o lidských právech (EÚLP) a přijalo opatření v návaznosti na judikaturu ESLP ve věcech Incal,
- nadále poskytovalo pracovníkům donucovacích orgánů, soudcům a státním zástupcům vzdělávání, podporu a pokyny s cílem umožnit jim výklad stávajících právních předpisů s přihlédnutím k ESLP a judikatuře ESLP,
- přijalo právní předpisy, kterými se zřizuje nezávislá komise, která dohlíží na možné porušování práv osob za strany donucovacích orgánů.

6. BLOK 5: ZPĚTNÉ PŘEBÍRÁNÍ NELEGÁLNÍCH MIGRANTŮ

V první zprávě se upozorňovalo na velmi nedostatečné provádění požadavků tohoto bloku. V pracovním dokumentu útvarů Komise jsou uvedeny informace o určitém pozitivním vývoji, k němuž od té doby došlo.

Od listopadového summitu zintenzivnilo Turecko kontakty s řeckými orgány v zájmu lepšího provádění stávajícího dvoustranného protokolu. Uskutečnila se řada technických schůzek, které měly za následek, že Turecko urychlilo posouzení všech 864 nevyřízených žádostí o zpětné přebírání osob, jež Řecko podalo v roce 2016. V únoru 2016 navrhlo Turecko Bulharsku uzavření dvoustranného protokolu na základě dohody o zpětném přebírání osob mezi EU a Tureckem.

Existuje však řada důležitých opatření, která by mělo Turecko přijmout. Turecko musí zejména:

- začít uplatňovat a účinně provádět (s ohledem na všechny členské státy) ustanovení dohody o zpětném přebírání osob mezi EU a Tureckem týkající se státních příslušníků třetích zemí, jež se Turecko zavázalo uplatňovat od 1. června 2016,
- do té doby podstatně zlepšit plnění stávajících povinností podle dvoustranných dohod o zpětném přebírání osob; zejména v souvislosti s dohodou s Řeckem by Turecko mělo:
 - zvýšit úsilí o reagování na žádosti o zpětné přebírání osob ve stanovených lhůtách, zejména uplatňovat zkrácené řízení podle dvoustranného protokolu,
 - zvýšit počet kladných odpovědí a v opačném případě systematicky odůvodňovat odmítnutí žádosti,
 - otevřít další námořní přístavy za účelem snazší dopravy osob, které mají být zpětně převzaty,
 - vyměňovat si styčné úředníky v zájmu snazší identifikace a zpětného přebírání nelegálních migrantů,
- zlepšit provádění již platných ustanovení dohody o zpětném přebírání osob mezi EU a Tureckem, která se týkají navrácení a zpětného přebírání vlastních státních příslušníků a osob bez státní příslušnosti a která v současnosti nejsou prosazována systematicky všemi tureckými diplomatickými misemi.

7. ZÁVĚRY A DALŠÍ KROKY

Po období v roce 2015, během něhož dosáhlo Turecko při plnění plánu pouze omezeného pokroku, se na summitu mezi EU a Tureckem, který se konal dne 29. listopadu 2015, situace změnila a turecké orgány od té doby zvýšily své úsilí v tomto ohledu.

Komise vítá novou míru angažovanosti a odhodlání, kterou turecké orgány prokázaly, bere na vědomí řadu důležitých kroků, které již učinily, a vybízí je k dalšímu urychlení procesu reformy a bezodkladnému odstranění zbývajících problémů uvedených v této zprávě, aby byly všechny požadavky plánu splněny do října 2016, jak Turecko ambiciózně požaduje.

Komise bude Turecku při provádění plánu i nadále nápomocna a bude aktivně sledovat vývoj v této souvislosti za účelem předložení nové zprávy o pokroku na podzim 2016.